

Asia: VN/8915/2024

Lausuntopyyntö arviomuistiosta: Työvoimapalveluiden palveluprosessin uudistustarpeet ja yksityisen työnvälityksen mahdollisuus saada tietoja työnhakijasta

Lausunnonantajan lausunto

Työtarjousten velvoittavuuden lisääminen

Arviointimuistiossa todetaan, että ”Työnhakijaa työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä velvoittavia työtarjouksia käytettäisiin myös ohjaamaan osa-aikaista työtä tekeviä kokoaikaiseen työhön. Jos kokoaikatyön hakemiseen velvoittaminen ei yksittäisessä tapauksessa ole tarkoituksenmukaista, työtarjouksia tehtäisiin myös muuhun osa-aikaiseen työhön.” Oulun kaupunki toteaa, että yksilöllisen tarkoituksenmukaisuusharkinnan näkökulmasta työttömyysetuuden saamisen edellytykseksi velvoittavat työtarjoukset voisivat vaikuttaa myönteisesti työllistymiseen. Oulun kaupunki katsoo, että TTL:n seuraamusjärjestelmän soveltamisen velvoitteiden laiminlyönteihin ja arviomuistiossa ehdotetun kirjallisen muistutuksen luopumisen yhteisvaikutukset olisi perusteltua selvittää keskinäisriippuvuuksien huomioimiseksi.

Arviointimuistiossa todetaan, että ”työttömyysturvalaissa säädettäisiin, että osa-aikatyötä tekevällä on pätevä syy kieltäytyä tarjotusta osa-aikaisesta työstä työhaastattelun jälkeen, jos olemassa olevan ja uuden osa-aikatyön työ sopimusten mukainen työaika ylittäisi 40 tuntia viikossa tai työvuorojen yhteensovitus olisi ilmeisen mahdotonta. Tarkoitus on, että pyritäisiin sopimaan sellaisesta työajasta, että kahden osa-aikaisen työn yhteensovittaminen onnistuu. Pätevä syy kieltäytyä tarjotusta työstä voisi olla käsillä vasta haastattelun jälkeen, jos tulos olisi se, että työaika ylittäisi 40 tuntia viikossa tai työvuorojen yhteensovitus olisi ilmeisen mahdotonta.” Oulun kaupunki toteaa, että ehdotuksessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota yhdenvertaisuuteen, sillä viikoittaisen työajan vaihtelu yksinomaan eri ammattienkin välillä voi muodostaa haasteita. Muutoksella voidaan katsoa olevan potentiaalisia myönteisiä vaikutuksia, mutta olisi perusteltua tarkastella lähemmin työaikaan liittyvää kirjausta. Työvuorojen yhteensovittamisen näkökulmasta merkitystä on erityisesti sillä, että tietyillä aloilla oikeus palautumiseen voi muodostua haasteeksi. Oulun kaupunki näkee perustelluksi arvioida myös useampaa osa-aikatyötä tekevän työntekijän oikeudelliseen asemaan liittyvään inhimilliseen jaksamiseen ja toimeentuloon liittyviä kysymyksiä perusteellisesti esimerkiksi lomien ja muiden vapaiden näkökulmasta.

Oulun kaupunki arvioi, että työnantajan ja työnhakijan näkökulmasta aiheutuu haittaa siitä, jos käy läpi hakuprosessin ja haastattelun mahdollisesti vain todetakseen, että työaika ylittää 40 h/vk tai yhteensovitus on mahdotonta. Riittäisikö, että ennen hakemista selvittää työnantajalta työajan ja onko yhteensovitettavissa? Ei kannata hakea työtä, jota ei voi ottaa vastaan.

Työvoimaviranomaisen kirjallisesta muistutuksesta luopuminen

Oulun kaupunki pitää työvoimaviranomaisen kirjallisesta muistutuksesta luopumista kannatettavana ja katsoo työnhakijan ennakkollisen neuvonnan merkityksen korostamista perusteltuna.

Nuoret ja velvollisuus hakea opiskelupaikkoja työttömyysetuuden edellytyksenä

Oulun kaupunki pitää lähtökohtaisesti arviomuistiossa ehdotettua perusteltuna, mutta näkee tarpeelliseksi, että kysymykseen liittyvän viranomaistyön ja soveltamiskäytännön yhtenäisyyden näkökulmista olisi syytä kiinnittää erityistä huomiota koulutushakuvollisuuden sisältöön. Sivutoimisiin ja päätoimisiin opintoihin liittyvä arviointi ja koulutuksista saatavilla olevan tiedon laajuuden vaihtelu voivat muodostaa soveltamisen näkökulmasta haasteita.

Hakuvollisuuden ajallinen seuranta monimuotoiset opintopolut huomioiden on kannatettavaa. Hakuvollisuuden seurannassa myös nuorten erilaiset tilanteet tulisi voida huomioida paremmin. Koulutukseen hakeutumisesta voisi sopia suunnitelmassa ja suunnitelman toteutumisen seuranta voisi olla riittävä seuranta hakuvollisuuden toteutumiseen nuoren palvelutarpeen ja tilanteen mukaisessa aikataulussa, jolloin erillisiä määräaikoja ei tarvittaisi.

Muun kuin tutkintotavoitteisen koulutuksen lisääminen hakuvaihtoehtoihin nähdään hyvänä. Hakuvaihtoehtoina tulisi voida hyödyntää mm. osatutkintoja ja muuta lyhytkestoisempaa koulutusta. Lyhyemmät koulutukset voisivat lisätä nuorten sitoutumista koulutuksen loppuun saattamiseen. Tässä yhteydessä tulisi tarkastella koulutuksen aikaista etuutta, jonka turvin nuoret suorittavat näitä ei tutkintotavoitteisia koulutuksia. Mikäli nämä koulutukset kuluttavat opintoetuutta, tulisi tarkastella vaikutuksia opintoetuuden keston ja määrään ja turvata se, että nuorten mahdollisuus suorittaa myöhemmin koko ammatillinen tutkinto ei vaarannu opintoetuusoikeuden loppumisen vuoksi.

Palveluprosessin uudistaminen (ml. työnhakuvollisuus)

Ei lausuttavaa tästä.

Yksityisen työnvälityksen mahdollisuus saada tietoja työnhakijoista

Oulun kaupunki pitää myönteisenä asiana, että työnhakuprofiilien määrää pyritään kasvattamaan. On kuitenkin kyseenalaista lähteä vaatimaan työnhakuprofiilin täyttämistä muita toimijoita kuin julkista työnvälitystä varten. Työnhakuprofiilin julkaiseminen sanktion uhalla voi myös heikentää työnhakuprofiilien laatua. Vaikka arviomuistiossa onkin otettu kantaa, että työnhakijan anonyymius säilyisi, voi tämä etenkin pienillä paikkakunnilla silti vaarantua ja työnhakuprofiilien tietojen pohjalta voidaan työnhakija tunnistaa.

Yleinen palaute / Muut muistion kohdat

Ei lausuttavaa tästä.

Kuosmanen Heli
Oulun kaupunki - Business Oulu -liikelaitos, Työllisyyspalvelut